

בש"פ 8833/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 8833/13

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשה שלישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: א' בשבט התשע"ד (2.1.2014)

בשם המבקשת: עו"ד נ' פינקלשטיין

בשם המשיב: עו"ד מ' נסאר

החלטה

1. לפני בקשה שלישית להארכת מעצרו של המשיב, קטין יליד 28.1.1996, ב-45 יום החל מיום 5.1.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 8378-03-13 בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם.

2. המשיב מואשם בביצוע עבירות מין חמורות בקטינה ילידת 2002, תוך כליאתה בביתה, ובתקיפת שוטר בעת מעצרו. פירוט מלא של עובדות האישומים ניתן למצוא בהחלטתי מיום 30.9.2013 בבש"פ 6372/13, החלטה שניתנה בבקשה הראשונה להארכת מעצרו של המשיב על-פי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים),

עמוד 1

התשנ"ו-1996 (להלן: ההחלטה הראשונה).

3. המקרה דנא הוא מקרה חריג וקשה, שכן מדובר בקטין שכלל אינו מתקשר עם הסובבים אותו ואשר ניתנו בעניינו מספר חוות דעת פסיכיאטריות בניסיון לעמוד על מצבו לאשורו. בחלק מחוות הדעת נקבע, שהמשיב סובל ממחלת נפש, אך בחוות הדעת האחרונה, מיום 17.7.2013, נאמר כי מדובר במתחזה. פירוט ההליכים השונים בענין זה מצוי אף הוא בהחלטה הראשונה. יצוין, כי סמוך לאחר מעצרו תקשר המשיב עם גורמים שונים, לרבות סנגורו, והדבר אף בא לידי ביטוי בתסקיר המעצר מיום 13.3.2013. מאז לא הוגשו תסקירים בעניינו של המשיב, בין היתר נוכח העובדה שנערכו לו מספר אבחונים פסיכיאטריים על ידי גורמי בריאות הנפש.

4. כפי שציינתי בפסקה 7 להחלטה הראשונה:

"אין ספק שמדובר במקרה מיוחד וקשה. מחד גיסא מדובר בקטין שנוכח תגובותיו החריגות די ברור כי הוא סובל מהפרעות שונות, אף אם אינו חולה נפש. עוד נראה, על-פי האמור בתסקיר המעצר מיום 13.3.2013 ומחוות הדעת הפסיכיאטריות, כי נסיבותיו האישיות והמשפחתיות אינן קלות, בלשון המעטה. שירות המבחן דיווח בתסקיר המעצר על ניסיונות אובדניים של המשיב לפני מעצרו ובמהלך המעצר. לטעמי, אף אם, בדרכו שלו, ניסה המשיב להתחזות, בסופו של דבר אין לשכוח כי מדובר בקטין הסובל מבעיות וממצוקות לא מעטות. גם קיים קושי ממשי לייצג ולנהל את משפטו, נתון שבהכרח מביא להתארכות ההליך (...). מאידך גיסא, למשיב מיוחסות עבירות חמורות ביותר ומסוכנותו מובהקת. הוא תושב הישוב שיוך ליד חברון ולפיכך גם קיים חשש להימלטות וקושי לפקח על עמידה בתנאים, ככל שאלה ייקבעו. תגובותיו והתנהלותו קיצוניות וחריגות, דבר המקשה ליתן בו אמון מינימאלי שיוכל לעמוד בתנאי השחרור. בנוסף, אין לומר שמשפטו של המשיב מתעכב עקב התנהלות גורמי התביעה או בית המשפט, שכן הצורך בבירור מצבו הנפשי היה צורך אמיתי והבירור לא היה פשוט. כאמור, קיימת גם אפשרות שהמשיב גורם בהתנהלותו-שלו להתארכות ההליך".

האמור לעיל עומד בתוקפו גם כיום ונראה כי לא חל כל שינוי אצל המשיב - הוא מוסיף לעמוד בשתיקתו ואינו יוצר קשר עם איש (לפחות ככל שמדובר בגורמים הקשורים למשפטו).

5. ביום 6.11.2013 ניתנה בבית משפט זה החלטה שניה להארכת מעצרו של המשיב על-פי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (בש"פ 7492/13, החלטת השופט א' רובינשטיין). בהחלטה זו צוין, כי בדיון הקבוע ליום 19.11.2013 בבית המשפט המחוזי אמורים להיקבע ימי הוכחות. בית המשפט פסק כי אין מנוס מאישור ההארכה המבוקשת בשל המסוכנות וחשש ההימלטות.

6. בדיון בבית המשפט המחוזי שהתקיים ביום 19.11.2013 ביקש בא כוחו של המשיב לאפשר לו להגיש חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו ובית המשפט נענה לכך וקבע תזכורת ליום 3.12.2013. בדיון במועד הנ"ל לא הומצאה חוות דעת מטעם המשיב ונקבעו דיוני הוכחות בתאריכים 19.1.2014, 26.1.2014 ו- 9.2.2014. כמו כן התקיימה תזכורת ביום 17.12.2013 בה ביקש בא כוח המשיב, המייצגו מטעם הסנגוריה הציבורית, להשתחרר מייצוג בשל קשיי תקשורת עמו. בית המשפט המחוזי דחה בקשה זו נוכח מצבו האמור של המשיב, קטינותו וחומרת העבירות בהן הוא מואשם.

7. בדיון בבקשה דנא ביקש בא כוח המשיב להורות על שחרורו של המשיב באופן שהוא ימצא עם בני משפחתו,

תוך קביעת ערבויות מתאימות, בתקווה שאולי מהלך זה ישפיע לטובה על המשיב ויאפשר גם לנהל את משפטו בצורה ראויה ולא במסגרת האילוץ הקשים הקיימים עתה. לשאלתי ציין בא כוח המשיב, כי אמנם בני משפחתו של המשיב מתעניינים במצבו, אך מסיבות שונות אין המשיב זוכה לביקורים תכופים וגם כאשר הוא נפגש עם אימו או עם סבו הוא לא יצר עמם קשר מילולי.

8. עם כל הקושי והצער נראה כי אין מנוס מקבלת הבקשה גם הפעם, על-אף הימשכות ההליכים. נוכח המסוכנות הרבה וחשש ההימלטות אין מקום להורות על שחרור המשיב, מה גם שאין כל דרך לעמוד על מידת האמון שניתן לתת בו נוכח סירובו ליצור קשר. מועדי ההוכחות נקבעו ויש לקוות כי שמיעת המשפט כולו תסתיים בתוך תקופת הארכה הנוכחית. ואולם, בהתחשב בעובדה כי מדובר בקטין ובהתחשב בתגובה הקשה מאד שלו למעצרו, בין אם מדובר בתגובה מודעת ובין אם מדובר בתגובה הנובעת מהפרעה נפשית אמיתית, אני סבור שיש מקום ששירות המבחן לנוער יצור שוב קשר עם המשיב ועם בני משפחתו (ככל שהדבר ניתן בהתחשב בקשיים האובייקטיביים) וידווח לבית המשפט המחוזי, במסגרת תסקיר מעצר נוסף, על התרשמותו ועל המלצותיו, אם תהיינה כאלה, בדבר הדרכים שיש בהן כדי לסייע למשיב במצוקתו הקשה, בין אם במסגרת המעצר ובין אם במסגרות אחרות. כאמור, תסקיר המעצר היחיד שהוגש נערך ביום 13.3.2013 ומאז עברו חודשים רבים. על-פי מה שייאמר בתסקיר ישקול הסניגור אם יש מקום לפנות בבקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר. יודגש, כי אין האמור כאן מוליך בהכרח למסקנה כי הגיעה העת לבחון אפשרויות לשחרור המשיב, בהתחשב בעוצמת עילות המעצר הקיימות, אך נדמה כי כיוון שמדובר בקטין, על בית המשפט המלווה את מעצרו לעשות כל שניתן כדי להבטיח, ככל האפשר, את שלומו ובריאותו ולוודא שאין צורך לנקוט בצעדים אלו ואחרים, ולו במסגרת המעצר, כדי למנוע נזק לקטין. זו חובתו הבסיסית של בית המשפט, במיוחד כאשר מובא לפניו מקרה אנושי קשה כגון זה הנדון כאן. מבחינה זו יש לתמוה על-כך שבאת-כוח המבקשת העלתה ספקות והסתייגויות ביחס להצעה שהועלתה על-ידי בדיון, לפיה יינתן תסקיר מעצר משלים ללא שיש בכך בהכרח לבטא מגמה לשחרור המשיב. כידוע, בעניינים של קטינים לתסקיר המעצר משמעות מיוחדת ובמקרה המתאים רשאי אף שירות המבחן להתייצב מיוזמתו בבית המשפט ולהשמיע עמדתו ביחס למעצר (סעיף 10 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971).

9. לסיכום: אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב, ב-45 יום החל מיום 5.1.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 8378-03-13 בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם. בנוסף, אני מורה לשירות המבחן לנוער להגיש לבית המשפט המחוזי תסקיר מעצר מעודכן. שירות המבחן מתבקש להעריך, בין היתר, את מצבו של המשיב ולהביע דעתו האם כדי להגן על שלומו ובריאותו נדרשים מהלכים כלשהם, בין במסגרת המעצר ובין במסגרות אחרות. התסקיר יוגש בתוך 14 יום מהיום ולאחר קבלתו יבחן הסניגור האם יש מקום להגיש בקשה לעיון חוזר. אחזור ואדגיש כי אין בהוראה על הגשת התסקיר משום אמירה בדבר קיומה של מגמה לחתור בהכרח לשחרור המשיב, אלא ביטוי לחובתו של בית המשפט, אביהם של קטינים, לוודא כי גם במסגרת המעצר ננקטים כל הצעדים כדי למנוע מהמשיב נזק מיותר.

ניתנה היום, א' בשבט התשע"ד (2.1.2014).

ש ו פ ט